

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121380805
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121380805.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 31 335 004, v zastúpení JUDr. D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. X, XXX XX W., proti žalovaným 1./ P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X. XXXX/XX, F. a X./ S. W., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X. XXXX/XX, F., právne zastúpená RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, o zaplatenie 17 763,93 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 16Csp/77/2021-197, zo dňa 03.04.2023, takto jednodhlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch I. a III.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

I. „Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 14.664,- eur spolu s 5,00%-ným úrokom z omeškania zo sumy 14.664-eur od 27.3.2019 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach vo výške 100,-eur pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky riadne a včas.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

III. Náhradu trov konania sporovým stranám nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 6, ods. 7, ods. 8, ods. 9, ods. 10, ods. 11, ods. 12, ods. 13, ods. 14, ods. 15, ods.16, ods. 17, ods. 18 § 15 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie (ďalej len „Zákon o úveroch na bývanie“), § 52 ods. 2 zákona č. 40/1960 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“).

3. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca sa po žalobou pôvodne podanou na upomínací súd v Banskej Bystrici domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1./ a v 2./ rade na zaplatenie istiny vo výške 17 763 eur spolu s príslušenstvom a na náhradu trov konania. Nárok odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č.XXXXXXX bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o úvere na bývanie dňa 11.05.2016, v súlade s ktorou žalobca poskytol žalovaným medziúver vo výške 18 000 eur. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver mesačnými splátkami vo výške 155,46 eur, kde do pridelenia cieľovej sumy uvedenú sumu tvoria vklady na konto sporenie vo výške 70,11 eur, 5,09%-ný ročný úrok za medziúver vo výške 76,35 eur a poplatok za poistenie vo výške 9,00 eur k 15. dňu v mesiaci. Nakoľko žalovaní porušili dohodnuté podmienky a prestali splácať medziúver riadne a včas, žalobca ich listom zo dňa 08.11.2018 vyzval na doplatenie omeškaných splátok a upozornil na možnosť splatenia celého

zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Následne dňa 26.03.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Listom zo dňa 09.03.2021 vyzval žalovaných na plnenie, avšak dlžnú sumu neuhradili. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobca zaúčtoval nasporenú sumu vo výške 1 462,71 eur so sumou poskytovaného medziúveru vo výške 18 000 eur., čo po započítaní predstavovalo sumu 16 537,29 eur (istina). Žalovaná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, predstavovala sumu 17 763,39 eur, pričom pozostávala z istiny 16 537,29 eur, z nezaplatených 5,09 %-ných ročných úrokov za medziúver zo sumy 18 000 eur do 26.03.2019, t.j. 1050,64 eur, nezaplateného poistného od októbra 2019 do marca 2019 (18 x 9eur) spolu vo výške 162 eur a nezaplatených poplatkov za informáciu o nezaplatení splátky 14 eur (14x1). Žalobca si neuplatnil v žalobe sumu nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 110 eur. Z predmetnej sumy žalobca úročil istinu aj 5,09% ročným úrokom úrokmi z omeškania 5,00 % od 27.03.2019 do zaplatenia, a taktiež žiadal, aby súd zaviazal žalovaných na náhradu trov konania.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa súd prvej inštancie zaoberal námietkami žalovanej v 2./ rade, ktoré vzniesla v odpore proti platobnému rozkazu a dospel k záveru, že predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkov. Súd prvej inštancie uviedol, že zmluva o stavebnom sporení, ako aj zmluva o úvere na bývanie uzavretá so žalovanými dňa 11.05.2016, na základe ktorej bol poskytnutý medziúver vo výške 18 000 eur je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle ust. § 52 Občianskeho zákonníka, taktiež je na túto zmluvu potrebné aplikovať aj režim osobitného právneho predpisu, a to zákona č. 90/2016 Z.z. V tomto kontexte súd uviedol, že tento osobitný právny predpis v rámci svojich zákonných ustanovení spresňuje podmienky, za ktorých sú úvery na bývanie poskytované, taktiež definuje aký úver sa rozumie úverom poskytnutým na bývanie, ale zároveň vymedzuje formálne náležitosti, ktoré musí zmluva o úvere v zmysle ust. § 13 ods. 4 obsahovať a aké následky sa spájajú s porušením povinností veriteľa, ak tieto predpísané náležitosti nedodrží. Po preskúmaní predloženej zmluvy o úvere na bývanie súd prvej inštancie zistil, že táto neobsahuje náležitosť vyžadovanú zákonom podľa ust. § 13 ods. 4 písm. i), a to presné označenie nehnuteľnosti určenej na bývanie a v tejto súvislosti konštatoval, že predmetný úver je potrebné považovať v zmysle ust. § 15 ods. 1 písm. b) za bezúročný a bezpoplatkov. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, ktorou poukázal na skutočnosť, že z trvalého pobytu žalovaných sa dá určiť katastrálne územie, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza, ako aj súpisné číslo nehnuteľnosti, a teda predmetnú nehnuteľnosť je možné jednoducho identifikovať. Uviedol, že v predmetnej zmluve absentuje presné označenie nehnuteľnosti určenej na bývanie s uvedením katastrálneho územia, súpisného čísla, a že označenie nehnuteľnosti spôsobom uvedenom v zmluve nespĺňa podmienku ustanovenú v ust. § 13 ods. 4 písm. i) Zákona o úveroch, a teda neidentifikuje nehnuteľnosť takým spôsobom, aby táto nemohla byť zamenená s inou nehnuteľnosťou. V tomto smere poukázal na to, že argumentácia žalobcu o identifikácii nehnuteľnosti trvalým pobytom žalovaných nepostačuje na naplnenie podmienky stanovenej v ust. § 13 ods. 4 písm. i), a teda úver je potrebné považovať v zmysle ust. § 15 ods. 1 písm. b) Zákona o úveroch za bezúročný a bezpoplatkov. V súvislosti s namietanou výškou 5,09 % ročnej úrokovej sadzby dohodnutej v zmluve o úvere, súd prvej inštancie uviedol, že dohodnutá úroková sadzba skutočne presahuje dvojnásobok priemeru úrokových sadzieb poskytovaných bankami v čase uzavretia zmluvy. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu v časti zmluvne dohodnutých úrokov zamietol, nakoľko uviedol, že tieto boli v rozpore s dobrými mravmi a predmetné dojednanie považoval za neplatné. Súd prvej inštancie na základe informácií dostupných na internetovej stránke Národnej banky Slovenska zistil, že priemerné úrokové miery z úverov na bývanie boli v mesiaci máj pri splatnosti úverov nad 10 rokov vo výške 2,11% ročne, čo znamená, že úroková sadzba dohodnutá v zmluve vo výške 5,09% ročne presahuje dvojnásobok priemernej úrokovej miery a preto považoval právny úkon dojednávania úrokov podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka za neplatný. V závere rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že procesnú obranu žalovanej v 2./ rade v časti namietaného premlčania nároku, ako aj neplatnosť právneho úkonu podľa §39a Občianskeho zákonníka za nedôvodnú. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si svoj nárok uplatnil žalobou podanou na súde dňa 31.05.2021 v trojročnej premlčacej lehote. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie priznal žalobcovi uplatnenú istinu vo výške 14 664 eur, pričom táto predstavovala zostatok nesplatennej istiny ku dňu podania žaloby po započítaní plnenia zo strany žalovanej, a teda po odpočítaní sumy jednak žalovanými zaplateného vstupného poplatku za úver, a jednak plnení žalovaných. Žalobcovi nepriznal zmluvne dohodnuté úroky vo výške 5,09 %, pričom žalovaných zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi istinu spolu s 5 %-ným úrokom z omeškania tak ako to je uvedené vo výroku I. napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, nepriznal žalobcovi okrem nezaplatených úrokov za úver uplatnených ku dňu 26.03.2019 aj sumu nezaplateného poistného vo výške 162 eur a sumu nezaplatených poplatkov vo výške 14 eur. Súd prvej inštancie v zmysle ust. § 232 ods. 4 CSP rozhodol tak, že uložil povinnosť

zaplatiť žalovanú sumu v splátkach, tak ako to je uvedené vo výroku I. napadnutého rozsudku, pričom pri rozhodovaní o výške splátok vychádzal z výšky priznaného plnenia. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 257 CSP a výnimočne z dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu trov konania sporovým stranám nepriznal.

5. Proti výroku I. a III. rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná v 2./ rade v súlade s ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu. Namietala, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keďže v dôsledku prekročenia dvojnásobku priemernej úrokovej sadzby mal dospieť k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere ako celku. Uviedla, že súd prvej inštancie mal postupom podľa ust. § 39a Občianskeho zákonníka dospieť k neplatnosti Zmluvy o úvere na bývanie zo dňa 11.05.2016 ako celku, nakoľko predmetné ustanovenie neobsahuje možnosť čiastočnej neplatnosti právneho úkonu. Ďalej namietala, že istina bola v dôsledku neplatnosti zmluvy poskytnutá bez právneho dôvodu, a teda veriteľ sa mal možnosť domáhať vydania bezdôvodného obohatenia odo dňa nasledujúceho od poskytnutia istiny. Vznesenú námietku premlčania považovala za dôvodnú, keďže k uplynutiu subjektívnej dvojročnej premlčacej doby podľa tvrdení žalovanej v 2./ rade došlo 24.05.2018, t.j. dva roky po poskytnutí finančných prostriedkov.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu namietal, že dojednanie úrokovej sadzby vo výške 5,09 %, ktoré súd vyhodnotil ako neplatný právny úkon, nespôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, ale iba tej časti zmluvy, ktorej sa neprijateľná zmluvná podmienka týka. Uviedol, že dôsledok neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok je potrebné posudzovať v súlade s ust. § 41 Občianskeho zákonníka. Ďalej uviedol, že v prípadoch kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon je úkon neplatný v celom rozsahu, pričom takýmto prípadom je situácia ak sú neplatnosťou dotknuté podstatné náležitosti právneho úkonu. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že rozhodovanie o priznanej výške nároku na úroky z úveru je možné oddeliť od ostatného obsahu zmluvy, a teda posudzovať zmluvu o úvere ako absolútne neplatný právny úkon z tohto dôvodu je vylúčené. V závere svojho vyjadrenia žalobca poukázal na spôsob výpočtu úrokovej sadzby, pričom mal za to, že základná úroková sadzba platná ku dňu uzatvorenia zmluvy bola vo výške 1,8 % p.a., t.j. bola nižšia ako 2,11% p.a., ktorá bola zverejnená Národnou bankou Slovenska, a teda mal za to, že výpočet celej úrokovej sadzby nie je v rozpore s dobrými mravmi.

7. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP) preskúmal rozhodnutie vo výrokoch I. a III., ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej v 2./ rade nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Vo vzťahu k námietke, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd zdôrazňuje, že pod právnym posúdením treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových tvrdení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce správny právny predpis použil, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne závery

(viď napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. Cdo 7/2010). V predmetnom prípade k naplneniu tejto odvolacej námietky nedošlo.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol rozsudok vo výroku I., ktorým súd žalovaných v 1./ a 2./ rade zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 14.664,- eur spolu s 5,00 %-ným úrokom z omeškania zo sumy 14 664 eur od 27.03.2019 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach vo výške 100 eur pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky riadne a včas, a v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok III.).

14. V zhode so súdom prvej inštancie odvolací súd posúdil, zmluvu o stavebnom sporení, ako aj zmluva o úvere na bývanie uzavretú medzi žalobcom a žalovaným dňa 11.05.2016, ako zmluvu na ktorú sa vzťahuje režim spotrebiteľského práva a ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Taktiež je na túto zmluvu potrebné aplikovať aj osobitný právny predpis, t.j. zákon č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie, ktorý nadobudol účinnosť 21.03.2016, tak ako to je uvedené v prechodnom ustanovení predmetného zákona. Tento právny predpis v rámci svojich ustanovení vymedzuje, čo je potrebné považovať úverom na bývanie a ďalej vymedzuje podmienky za akých sú úvery na bývanie poskytované, a taktiež v nasledujúcich ustanoveniach vymedzuje základné náležitosti, ktoré musí zmluva o úvere obsahovať, pričom tento osobitný predpis ráta aj so sankciami v prípade nesplnenia týchto náležitostí a to v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru na bývanie podľa § 15 spomínaného zákona.

15. Odvolací súd pristúpil k preskúmaniu námietky žalovanej v 2./ rade uvedenej v odvolaní, a to že súd dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu, keď nerozhodol o neplatnosti zmluvy o úvere ako celku, a to v dôsledku neplatného dojednania úrokovej sadzby vo výške 5,09% ročne.

16. Žalovaná v 2./ rade v podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie dospel k záveru o neplatnosti právneho úkonu ohľadne dojednania úrokovej sadzby vo výške 5,09 % ročne, keďže toto dojednanie vyhodnotil ako právny úkon, ktorý svojím obsahom v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka odporuje zákonu. Namietala, že súd prvej inštancie mal dospieť k neplatnosti zmluvy o úvere na bývanie ako celku v zmysle ust. § 39a Občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukazuje na to, že v predmetnej zmluve o úvere na bývanie bola dohodnutá výška úrokovej sadzby medziúveru na 5,09% ročne, pričom z verejne dostupných informácií nachádzajúcich sa na stránke Národnej banky Slovenska vyplýva, že takto dojednaná výška úrokovej sadzby presahuje dvojnásobok priemeru úrokových sadzieb poskytovaných bankami v rozhodnom období. Priemerná výška úrokovej sadzby bola počas rozhodného obdobia, t.j. v čase 05/2016 vo výške 2,46 %. Odvolací súd dospel k záveru, že zmluvné dojednanie ohľadne výšky úrokov je potrebné považovať za neplatné, pričom poukázal na to, že takúto dohodu je potrebné považovať za absolútne neplatnú, keďže v zmysle z ust. § 39 Občianskeho zákonníka sa jedná o právny úkon ktorý svojím obsahom obchádza zákon, resp sa prieči dobrým mravom. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do prednosti rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého „hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ Odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27.08.2019, ktorý zdôrazňuje, že „úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov, pričom uviedol, že doterajšia judikatúra nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok.“ Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je potrebné považovať výšku úrokov dohodnutú v predmetnej Zmluve za neprímerane vysokú a v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka v rozpore s dobrými mravmi.

17. Vzhľadom na žalovanou namietané nesprávne posúdenie veci je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď rozhodol o neplatnosti dojednania zmluvy v časti úrokov v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na charakter zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu je nepochybné, že veriteľ, vystupoval v ekonomicky silnejšom postavení ako dlžník, t.j. spotrebiteľ, pričom pri poskytovaní úveru je vo značnej výhode oproti ekonomicky slabšiemu subjektu, ktorým je spotrebiteľ. Zákon nevyvracia možnosť dojednania úrokov pre prípad omeškania dlžníka s dohodnutým plnením v rámci zmluvného vzťahu, okrem zákonných úrokov, avšak výška týchto dojednaných úrokov musí spĺňať zákonné atribúty, a taktiež sa nesmie priečiť dobrým mravom. Odvolací súd oboznámením sa s predloženým spisovým materiálom dospel k záveru, že dohodnutá výška úrokovej sadzby 5,09 % presahuje dvojnásobok výšky priemernej úrokovej sadzby, ktoré banky poskytovali v rozhodnom období podľa verejne dostupných zdrojov uvedených na stránke Národnej banky Slovenska. Právny

úkon ohľadne dojednaní úrokov je v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka potrebné považovať za neplatný, pričom odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej, podľa ktorej bolo potrebné dospieť k neplatnosti zmluvy o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 11.05.2016 ako celku.

18. Vychádzajúc z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatným právnym úkonom, je úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, resp. ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Dôsledkom takto dojednaného právneho úkonu, ktorý sa prieči dobrým mravom je jeho neplatnosť. V danom prípade namietala žalovaná v 2./ rade, že súd nesprávne právne vec posúdil, nakoľko postupom podľa § 39a Občianskeho zákonníka mal dospieť k neplatnosti Zmluvy o úvere na bývanie ako celku. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že otázkou neplatnosti zmluvného dojednaní sa zaoberal aj Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo/26/2011, v ktorej posudzoval platnosť dojednaní výšky úrokov v zmluve o pôžičke uzatvorenej stranami sporu kde v závere rozhodnutia uviedol, že „ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, neplatnou je len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nie je možné oddeliť od ostatného obsahu. Tam kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázkou možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok, v danom prípade bolo možné oddeliť časť zmluvy o pôžičke, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov od samotnej zmluvy (platnosť zmlúv o pôžičke medzi účastníkmi nebola namietaná), avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k ujednaniu o dohodnutej výške úrokov.“ V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd zdôraznil, že v predmetnom konaní tak ako správe konštatoval súd prvej inštancie, výška úrokovej sadzby dohodnutej v zmluve vo výške 5,09 % skutočne presahuje dvojnásobok priemeru úrokových sadzieb poskytovaných bankami v rozhodnom období, pričom následkom takéhoto dojednaní je neplatnosť právneho úkonu ohľadne výšky úrokov.

19. Žalovaná v 2./ rade namietala uplynutie premlčacej doby v rámci ktorej si mal veriteľ uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Vychádzala najmä z toho, že súd prvej inštancie mal dospieť k neplatnosti zmluvy o úvere ako celku v zmysle ust. § 39a Občianskeho zákonníka. Námietku žalovanej v 2./ rade ohľadne uplynutia premlčacej doby v kontexte s uplatneným nárokom považuje odvolací súd za nedôvodnú, nakoľko žalovaní sa nachádzali v omeškaní so splátkou splatnou v mesiaci júl 2018, t.j. 16.7.2018. Žalobca si svoj nárok uplatnil žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 31.05.2021, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Otázkou plynutia premlčacej doby v spotrebiteľských vzťahoch sa v rámci svojej rozhodovacej činnosti zaoberal aj Najvyšší súd SR, ktorý uviedol, že veriteľ sa svojho práva môže prvý raz domáhať prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nespĺnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Vzhľadom na absenciu zákonom požadovaných náležitostí v zmluve o úvere na bývanie vyhodnotil súd prvej inštancie zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021) Bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o úvere na bývanie má vplyv aj na plynutie premlčacej lehoty, nakoľko jej počiatok sa stanovuje odlišne, ako to je pri závere, ktorým súd dospeje k neplatnosti právneho úkonu. Záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti mal za následok, že súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie istiny vo výške 14 664 eur, pričom žalobcovi neboli priznané do výšky istiny zmluvne dohodnuté úroky podľa zmluvy vo výške 5,09 % ročne z vyššie uvedených dôvodov.

20. So zreteľom na všetky tieto dôvody hodnotí odvolací súd preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, a teda vo výroku I. a III. ako vecne správny, v dôsledku čoho bol potvrdený postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, pričom správne výroku vo veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania.

21. V odvolacom konaní žalovaná v 2. rade nebola úspešná. Naopak fakticky plne úspešný bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol síce v odvolacom konaní aktívny, k odvolaniu sa vyjadril no náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, pričom podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).